

Sun'iy usulda ona arilarni ko'paytirish.

Azizov Rahmatillo Olimjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti Agrar qo'shma fakulteti talabalasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada biz asalarichilikda ushbu amaliyotning usullari, usullari va afzalliklarini o'rganib, malika asalarilarni sun'iy ko'paytirishning nozik tomonlarini ko'rib chiqamiz. Sun'iy ko'payish asalarichilarga eng yaxshi nasldor zotni tanlashdan tortib, uyaga yangi malikalarni muvaffaqiyatli kiritishgacha, optimal ishlash va barqarorlik uchun asalari populyatsiyasini faol boshqarish va yaxshilash imkoniyatini beradi.*

Kalit so'zlar: *ona ari, sun'iy ari, genetika, sun'iy urug'lantirish, asal.*

Аннотация: *В данной статье мы рассмотрим тонкости искусственного разведения пчелиных маток, изучим методы, методы и преимущества этой практики в пчеловодстве. Искусственное разведение дает пчеловодам возможность активно управлять и улучшать популяцию пчел для достижения оптимальной производительности и стабильности: от выбора лучшего племенного поголовья до успешного введения в улей новых маток.*

Ключевые слова: *пчелиная матка, искусственная пчела, генетика, искусственное осеменение, мед.*

Abstract: *In this article, we will examine the intricacies of artificial breeding of queen bees, studying the methods, methods and advantages of this practice in beekeeping. Artificial breeding gives beekeepers the ability to actively manage and improve bee populations for optimal performance and stability, from selecting the best breeding stock to successfully introducing new queens into the hive.*

Key words: *queen bee, artificial bee, genetics, artificial insemination, honey.*

Qirolicha asalarilar asalarilar koloniyasining asosi bo'lib, uning o'sishi, mahsuldorligi va umumiy salomatligida muhim rol o'ynaydi. Tabiiy asalarichilikda malika asalarilar odatda to'planish jarayoni yoki zarurat tug'ilganda koloniyaning o'zi tomonidan ishlab chiqariladi. Biroq, zamonaviy asalarichilik amaliyotida malika asalarilarni sun'iy ko'paytirish asalarichilar uchun o'z koloniyalarining genetikasini nazorat qilish va yaxshilash uchun keng tarqalgan va muhim texnikaga aylandi. Malika asalarilarni sun'iy ravishda ko'paytirish naslchilik mollarini ataylab tanlash, ona xujayralarini yaratish, malika lichinkalarini boqish va uyaga yangi malikalarni kiritishni o'z ichiga oladi. Bu jarayon asalarichilarga o'z koloniyalarida itoatkorlik, asal ishlab chiqarish, kasalliklarga chidamlilik va genetik xilma-xillik kabi kerakli xususiyatlarni oshirishga imkon beradi. Qirolicha asalarilar asalarilar koloniyasining yuragi bo'lib, tuxum qo'yish va uyaning omon qolishi va o'sishini ta'minlash uchun javobgardir. Asalarichilikda malika asalarilarni sun'iy yo'l bilan ko'paytirish qobiliyati asalarichilarga o'z koloniyalarining genetikasini nazorat qilish, mahsuldorlik va kasalliklarga chidamlilik kabi xususiyatlarni yaxshilash hamda sog'lom va gullab-yashnayotgan asalari populyatsiyasini saqlash imkonini beruvchi qimmatli mahoratdir. Malika asalarilarni sun'iy yo'l bilan ko'paytirishning birinchi bosqichi yuqori sifatli naslchilikni tanlashdir. Yumshoq xulq-atvor, yuqori asal ishlab chiqarish, kasalliklarga chidamlilik va qishlash qobiliyati kabi kerakli xususiyatlarga ega koloniyalarni tanlang. Ushbu xususiyatlarni namoyon etadigan va muvaffaqiyatli tuxum qo'yish va koloniyalarni boshqarish bo'yicha tasdiqlangan tajribaga ega malikalarni qidiring. Malika asalarilarni sun'iy ravishda ko'paytirish uchun siz oxir-oqibat yangi malikalarga aylanadigan malika hujayralarini yaratishingiz kerak bo'ladi. Malika xujayralarini yaratishning bir necha usullari mavjud, jumladan, lichinkalarni malika stakanlariga payvand qilish, hujayra zarb asboblaridan foydalanish yoki sun'iy malika tarbiyalash tizimlaridan foydalanish. Maqsad, rivojlanayotgan malika lichinkalarini qirollik suti va sog'lom malika bo'lib yetishishi uchun zarur bo'lgan ozuqa moddalari bilan ta'minlashdir. Malika hujayralari o'rnatilgandan

so'ng, malika lichinkalari muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun to'g'ri sharoitlarni ta'minlash juda muhimdir. Qirolicha parvarish qilish muhitida optimal harorat va namlik darajasini saqlang va malika xujayralari qirollik jeli bilan yaxshi oziqlanishini ta'minlang. Rivojlanish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan har qanday muammolarni oldini olish uchun malika hujayralarining rivojlanishini diqqat bilan kuzatib boring. Malika hujayralari pishib, yangi malika paydo bo'lgandan so'ng, ularni uya bilan tanishtirish vaqti keldi. Mojaroning oldini olish uchun eski qirolichani ehtiyotkorlik bilan olib tashlang va yangi malika o'zini koloniya rahbari sifatida ko'rsatishiga imkon bering. Yangi malika ishchi asalarilar tomonidan qabul qilinishi va tezda tuxum qo'yishni boshlashi uchun uyani diqqat bilan kuzatib boring.

Xulosa:

Malika asalarilarni sun'iy ravishda ko'paytirish asalarichilikning foydali va muhim jihati bo'lib, asalarichilarga sog'lom va samarali koloniyalarni saqlashga imkon beradi. To'g'ri naslchilik zotini tanlash, malika hujayralarini yaratish va parvarish qilish va uyaga yangi malikalarni kiritish orqali asalarichilar asalari populyatsiyasining muvaffaqiyati va barqarorligida hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Asalarichilikda tajriba ishlari. V.Bravarskiy. Sh. Suyarqulov. Ya. Brindza. V. Otchenashko. Toshkent- "Print. Media" bosmaxonasi. 2021 yil.
- 2.Gulov A.N., Borodachev A.V., Beryozin A.S. Vozrast trutney i kachestvo trutney. Pchelovodstvo", 2015, №4, str. 44-46 b.
- 3.Jamolov, R. Q., Xatamova, D. M., Xolmatova, M. A. (2022). Asalarilar oilasining yashash tarzi. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(10-2), 666-671b
- 4.R.Jamolov., O.To'rayev, D.Xatamova. Asalarichilik asoslari, Farg'ona Classik, 2022.

- 5.R.K.Jamolov, “Ona asalarining eksterer va interver ko rsatkichlari”, Proceedings of International Conference on Modern Science and Scientific. 2023 yil
6. R Jamolov, H Raximov, A Tojaliyev. Asalarining harakatlanuvchi azolari. Journal of Science-Innovative Research in Uzbekistan 1 (7), 282-287 b
- 7.No’Monjonov Muhiddin Gulomjon, O. G., O’G’Li, P. A. T., & O’G’Li, B. S. A. (2020). Oddiy bo’ymodaron o’simligining morfo-fiziologik tavsifi va shifobaxsh xususiyatlari. Science and Education, 1(4), 26-29.
- 8.Numonjonov, M. G., Parpiyev, A. T., Numonjonova, M. G., & Bozorboyev, S. A. (2021). Civandon (achillea millefoliuml.) o’simligidagi vitaminlar va ularning inson salomatligidagi ahamiyati. ACADEMICIA: Xalqaro multidisipliner tadqiqot jurnali, 11(6), 912-917.
- 9.Numonjonov, M. G., Parpiyev, A. T., Numonjonova, M. G., & Bozorboyev, S. A. (2021). Vitamines in the yarrow (achillea millefoliuml.) plant and their importance in human health. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(6), 912-917.
- 10.Numonjonov M.G., Parpiyev A.T., Bozorboyev Sh.A., Vakhobova Sh.A. Alkaloids in some medicinal plants (CAPPARIS L, HYPERICUM L, ACHILLEA L,) their structure and significance. SCIENCE AND EDUCATION scientific journal ISSN 2181-0842 volume 1, ISSUE 4. July 2020
- 11.X Mavlonjon, B Shohruxbek, Q Paxlovonjon - Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 2023